

Regeringens proposition

1978/79: 52

om ändring i lagen (1970: 742) om lönegarantiavgift, m. m.;

beslutad den 2 november 1978.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLA ULLSTEN

ROLF WIRTÉN

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att lönegarantiavgiften höjs från 0,12 till 0,2 % fr. o. m. den 1 januari 1979.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1970: 742) om lönegarantiavgift

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1970: 742) om lönegarantiavgift skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*2 §¹

Arbetsgivare erlägger årligen lönegarantiavgift med belopp som motsvarar *tolv hundra*delars procent av summan av vad arbetsgivaren under året utgivit som lön till arbetstagare i pengar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad.

Arbetsgivare erlägger årligen lönegarantiavgift med belopp som motsvarar *två tiondels* procent av summan av vad arbetsgivaren under året utgivit som lön till arbetstagare i pengar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad.

Vid beräkningen av avgiften tages icke hänsyn till arbetstagare, vars lön under året understigit femhundra kronor. Vidare bortses vid denna beräkning från arbetstagare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen (1976: 380) om arbetsskadeförsäkring.

Avgift erlägges icke för arbetstagares lön vid sjukdom eller ledighet för vård av sjukt barn eller med anledning av barns födelse till den del lönen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning, som arbetsgivare äger uppbära enligt bestämmelserna i 3 kap. 16 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring. Avgift erlägges ej heller för lön som arbetsgivare utgivit till barn för arbete utfört i hans förvärvsverksamhet i de fall avdrag för lönen ej får ske vid inkomsttaxeringen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1979. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift som belöper på tid före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1977: 1099.

Utdrag
ARBETSMARKNADSDEPARTEMENTET PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1978-11-02

Närvarande: statsministern Ullsten, ordförande, och statsråden Sven Romanus, Mundebo, Wikström, Friggebo, Wirtén, Huss, Rodhe, Wahlberg, Hansson, Enlund, Lindahl, Winther, De Geer, Blix, Cars, Gabriel Romanus, Tham, Bondestam

Föredragande: statsrådet Wirtén

Proposition om ändring i lagen (1970: 742) om lönegarantiavgift, m. m.

Ett system med statlig lönegaranti vid konkurs trädde i kraft den 1 januari 1971 (prop. 1970: 201, 1LU 1970: 79, rskr 1970: 450). Garantin innebär att staten svarar för betalning av arbetstagares fordran hos arbetsgivare som har försatts i konkurs. Den avser sådana löne- och pensionsfordringar som har förmånsrätt i konkursen samt vissa konkursansöknings- och konkurskostnader. Lönegarantin gäller sedan den 1 januari 1976 med tolv basbelopp för varje arbetstagare såvitt avser fordran med förmånsrätt enligt 12 § förmånsrättslagen (1970: 979, 12 § ändrad senast 1977: 482) men är i övrigt obegränsad. Prövningen av lönegarantianspråk sker hos kronofogdemyndigheten vid s. k. fattigkonkurs och hos konkursförvaltaren vid ordinär konkurs. Länsstyrelsen är utbetalningsmyndighet. I fråga om utbetalat belopp inträder staten i arbetstagarens rätt mot konkursgäldenären.

Lönegarantin finansieras med arbetsgivaravgifter enligt lagen (1970: 742) om lönegarantiavgift (ändrad senast 1977: 1099). Avgifterna förs till en fond som förvaltas enligt grunder som regeringen fastställer. Från fonden rekviderar länsstyrelserna medel för utbetalning enligt garantin. Fondens inkomster utgörs förutom av arbetsgivaravgifter av främst räntor och de medel som staten erhåller genom utdelning i konkurser på grund av övertagna arbetstagarfordringar. Lönegarantifonden förvaltas av kammarkollegiet.

Genom riksdagens beslut år 1976 (prop. 1976/77: 15, AU 1976/77: 13, rskr 1976/77:100) höjdes lönegarantiavgiften fr. o. m. den 1 januari 1977 från 0,02 till 0,07 % av avgiftsunderlaget. Samtidigt ställdes en rörlig kredit i riksgäldskontoret om 50 milj. kr. till kammarkollegiets förfogande. Bakgrunden till beslutet var den ökning av utbetalningarna från löne-

garantifonden som hade ägt rum. Av samma anledning beslutade riksdagen år 1977 (prop. 1977/78: 66, AU 1977/78:20, rskr 1977/78: 109) att lönegarantiavgiften skulle höjas från 0,07 till 0,12 % av avgiftsunderlaget fr. o. m. den 1 januari 1978. Den rörliga krediten höjdes vid samma tillfälle till 150 milj. kr.

I skrivelse den 16 oktober 1978 har kammarkollegiet anmält att utbetalningarna av lönegarantibelopp har ökat så kraftigt under budgetåret 1977/78 att lönegarantifonden med hänsyn till de utbetalningar som anmälts av länsstyrelserna per den 30 juni 1978 visar ett underskott på ca 184 milj. kr. Efter anhållan av kollegiet har länsstyrelserna uppskattat att utbetalningarna av lönegarantimedel under innevarande budgetår kommer att uppgå till 296 milj. kr. Härtill kommer räntekostnader på den rörliga krediten om 16 milj. kr. Kammarkollegiet uppskattar att de till fonden inflytande lönegarantiavgifterna under budgetåret 1978/79 med oförändrat avgiftsuttag kommer att uppgå till ca 220 milj. kr. Återbetalningarna i form av utdelningar i konkurser uppskattar kollegiet till 56 milj. kr. Förutsatt att dessa enligt kollegiet osäkra uppskattningar är riktiga, skulle fondens underskott vid utgången av innevarande budgetår uppgå till ca 220 milj. kr.

Utbetalningen av lönegarantimedel uppgick 1974/75 till ca 24 milj. kr., 1975/76 till ca 60 milj. kr., 1976/77 till ca 134 milj. kr. och 1977/78 till ca 294 milj. kr. Omfattningen av utbetalningarna från lönegarantifonden har således ökat kraftigt under senare år. De nyss redovisade uppskattningarna av utbetalningarna för innevarande budgetår tyder på att utbetalningarna även i fortsättningen kommer att ligga på en hög nivå.

Såsom den nu lämnade redogörelsen visar är det nuvarande avgiftsuttaget trots de senaste årens höjningar otillräckligt för att täcka lönegarantifondens utgifter. En avsevärd förstärkning av fondens intäkter är nödvändig, om fonden skall kunna fylla sin uppgift. Härtill kommer att den nuvarande bristen i fonden måste täckas. Mot denna bakgrund förordar jag en höjning av lönegarantiavgiften till 0,2 % av avgiftsunderlaget. Höjningen bör gälla fr. o. m. den 1 januari 1979. Förslaget innebär en ändring av 2 § första stycket lagen om lönegarantiavgift. För att övergångsvis täcka den föreliggande bristen hos fonden bör den rörliga krediten för kammarkollegiet i riksgäldskontoret höjas till 200 milj. kr. Sedan bristen har reglerats genom ianspråktagande av inflytande avgifter bör krediten få utnyttjas för att vid behov tillfälligtvis täcka eventuell uppkommen brist hos fonden.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

1. antaga inom arbetsmarknadsdepartementet upprättat förslag till lag om ändring i lagen (1970: 742) om lönegarantiavgift,

2. medge att kammarkollegiet får disponera en rörlig kredit av 200 000 000 kr. i riksgäldskontoret för det ändamål som jag har angett i det föregående.

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredraganden har lagt fram.

